

Дорогі друзі!
 Бог та Щастя – слова-синоніми, я глибоко в цьому переконаний. Господь піклується про кожного, Він ніколи не забуває про нас, навіть коли ми відступаємося від Нього. У кожного своя дорога до Бога, але рано чи пізно ми зустрінемо Творця. Лише б ця зустріч була не на Головному Суді – Суді Останньому! У цьому сенс людського буття!

Як же ми можемо недооцінювати цей Нетлінний Скарб? Чому нам бракує часу на спілкування з Богом? Чому немає бажання пізнавати Господа, пустити Його до себе в душу? Довірити Йому своє життя? Власне, довірити і потім вірити! Що нам ще потрібно? Якого орієнтиру громадського визначення прагнемо?!

Бог дав людині право вибору. Ми вільні самі визначати, на чий стороні бути. Князь Володимир свого часу зробив правильний вибір. А який зробимо ми – кожен із нас? Християнські цінності – ось основа духовності українців. Ми маємо завжди пам'ятати про духовні ідеали наших пращурів.

Вибір, дарований нам Творцем через князя Володимира 988 року, – це християнство! Православ'я! Іншими словами, волю Божу нам явлено – жити, творити в православній вірі! Наше завдання – зберегти і передати це майбутнім поколінням! Адже Україна житиме, допоки буде Православ'я!

Тож, бережімо життя для Щастя в родині та країні!

**З любов'ю,
 протоієрей Олег Мельничук**

- 4 Вічна пам'ять Блаженнішому Митрополиту Київському і всієї України Володимиру**
- 5 Галина Палійчук: «Моя мрія – допомагати людям»**
- 6 Семейные ценности**
- 8 Прощение: освободить место для чуда**
- 10 Конституційні принципи відносин церкви та держави в Україні**
- 12 Сила материнской молитвы**
- 14 В поисках храма**
- 16 Що потрібно для щастя?**
- 18 Відповіді священника**
- 19 Життя під Куполом**

Дякуємо родині Українських за допомогу у виданні журналу

01015, м. Київ, вул. Старонаводницька 8/6,
 церква на честь Різдва Пресвятої Богородиці
 тел.: (044) 360-04-10,
 e-mail: office@kupol.org.ua
 http://www.kupol.org.ua

Свідоцтво про реєстрацію: КУ №591-229Р,
 видане Міністерством юстиції України від 08.07.2011

Друк: ТОВ «СІТІ КИЇВ ПРИНТ»

Наклад: 3 000 прим.

Головний редактор:
 протоієрей Олег Мельничук

Відповідальний редактор:
 Оксана Фартак

Автори:
 Олег Мельничук, Антоніна Рудська,
 Галина Криган, Анастасія Бондарук,
 Павло Берзін, Наталія Шпильова

Літературний редактор:
 Ольга Хмельовська

Дизайн та верстка:
 Олеся Стеценко

**Любі читачі журналу «Купол»,
пропонуємо вам уривки інтерв'ю
Блаженнішого Митрополита
Володимира за його життя**

Ваше Блаженство, ви пам'ятаєте свій перший прихід до храму, ваші відчуття тоді?

Пам'ятаю. Це було 1943 року. Тоді відкрили новий монастир (Свято-Преображенський Головчинецький жіночий монастир). Ми були там на богослужінні. Мама підвела мене до однієї старої черниці, Архелі, і сліпа схимонахиня, поклавши обидві руки на мою голову, сказала: «Буде священиком, буде...» Я цей момент пам'ятаю досі.

Ваше Блаженство, які пастирі потрібні сучасному суспільству?

Звичайно, всебічно освічені, які мають не тільки богословську освіту, а й світську і користуються своїми знаннями, віддають людям душу й серце, ведуть їх до Бога, до тієї зустрічі, що рано чи пізно відбувається в житті кожної людини. У пастирів має бути почуття відповідальності за велику справу Христову та – найголовніше – жити за заповідями Божими. Якщо священик буде добре проповідувати, а в житті робитиме протилежне, то горе тому священику та його парафії.

Ваше Блаженство, чи випадало вам бути свідком дивовижного втручання Божого в життя людей?

Молитва – велика чудодійна сила Бога, що вершить неможливі речі. Мені випало бачити людей, які одержували, що просили, і з радістю приходили дякувати, розповідали, як Бог допоміг їм після сповіді чи соборування. Часто бувало це в місцях, де перебувають особливо шановані святині – чудотворні ікони Божої Матері. З такими людьми трапляються зустрічі й тепер, слава Богові. Буває, людина каже, що молилася, але нічого не допомогло. Тоді доводиться розмовляти, простими словами пояснювати, що воля Бога не грається з нами і якщо ми схилиємося перед нею, то милість Господа нас не залишає. Коли маленькі діти тягнуться до гострого ножа або вогню, мати не дозволяє їм торкнутися, хоча дитина й хоче цього. Так і ми, буває, просимо й не знаємо, чого просимо.

Ваше Блаженство, нові технології стрімко вриваються до нашого життя, і церковне суспільство не може залишатися осторонь цього. Корисні вони чи шкідливі для християнина?

Розвиток технологій такий активний, що вже часом і дивуєшся, як люди раніше могли жити без мобільного телефону, адже тепер ним користуються всі – від малого до великого. Вік технологій приніс багато катаклізмів, і, звичайно, техніка, що нас оточує, не тільки служить нам, а й шкодить, однак відмовитися від плодів цивілізації неможливо. Розвиток технологій дає людині багато чого, але багато чого й віднімає: спокійне й довге життя, чисту атмосферу. Техніка, машини – все це «захарашує» людину, проте цього не зупинити. Доводиться коритися й жити в таких обставинах, які склалися. Треба пам'ятати про Бога в будь-якому місці, а з Богом нічого не страшно: ані скорботи, ані хвороби, ані інші негаразди.

За матеріалами сайту orthodoxy.org.ua

Вічна пам'ять Блаженнішому Митрополиту Київському і всієї України Володимиру

**«У ВСІХ ШЛЯХ ОДНАКОВИЙ:
І У ЧЕНЦІВ, І У СВЯЩЕНИКІВ,
І У СВІТСЬКИХ ЛЮДЕЙ.
ВІН ПРИВОДИТЬ ДО БОГА...»**

*Блаженніший
Митрополит Володимир*

Галина Палійчук: «Моя мрія – допомагати людям»

**Модератор Клубу
прогресивної молоді,
що при храмі
на честь Різдва
Пресвятої Богородиці,
Галина Палійчук
вступила відразу
до 17 європейських вишів**

Галина – дуже активна молода дівчина, яка хоче всюди встигнути і всім допомогти. Вона – перша помічниця настоятеля храму протоієрея Олега Мельничука в молодіжних проектах. Усі її ініціативи спрямовані на допомогу тим, хто їй потребує. Також Галина Палійчук є автором Кримінального кодексу для дітей у картинках, який дуже популярний серед дітей та їхніх батьків.

Міжнародна освіта дівчині потрібна, оскільки вона мріє працювати в ООН. Активна соціальна позиція в житті – це саме те, як вважає Галина, що допомогло їй вступити до такої кількості вишів.

«Я раджу всім українським талановитим школярам та студентам не боятися, а пробувати власні сили в топових вузах світу, навіть якщо родина не може оплатити навчання. Головне – правильно написати мотиваційний лист, у якому потрібно зазначити не стільки про свої розумові здібності, скільки про те, чим ти корисний суспільству», – ділиться секретами Галина.

Усі заклади, до яких вступила Галина Палійчук, входять до ТОП-100 та 200 вишів світу. І вже цієї осені вона поїде на навчання до Лундського університету, що є найкращим та найпопулярнішим у Швеції. З цією метою Swedish Institute (урядова організація) виділила Галіні повну стипендію, яка покриває вартість навчання, проживання, харчування та переліт.

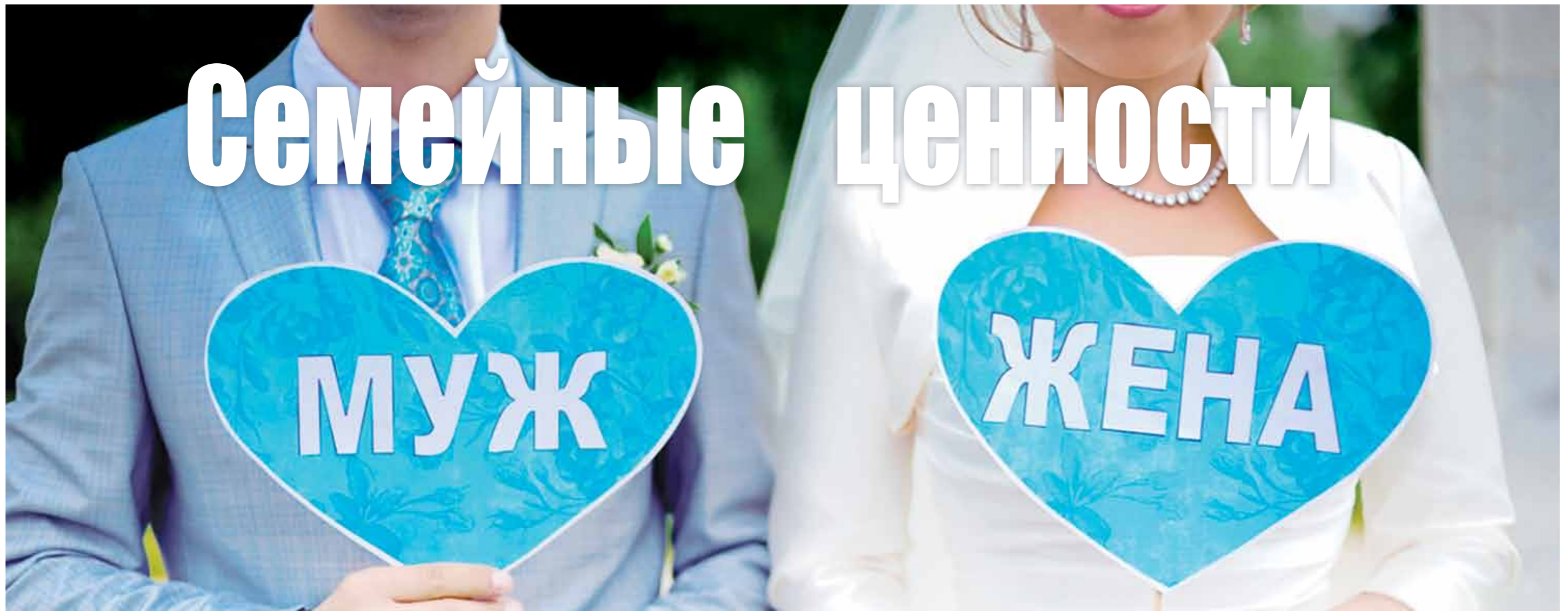
За словами Галини, вимоги в усіх закладах схожі – завірені копії диплома з додатком та їх переклад, два рекомендаційних академічних листи, мотиваційний лист (чому обрано саме цей виш та його програму) і міжнародний сертифікат знання англійської.

«Своїм успіхом я завдячую багатьом. Це і мої рідні, і друзі, і наставники, а також духовна підтримка отця Олега Мельничука, адже всі мої досягнення стали можливими лише з Божою волею», – поділилася роздумами Галина.

ПОРАДИ від Галини Палійчук

- подавайте документи на вступ відразу до кількох вишів;
- обов'язково напишіть гарного мотиваційного листа, враховуючи всі ваші досягнення і приділяючи особливу увагу соціальній активності;
- необхідні документи: завірені копії диплома з додатком та їх переклад, два рекомендаційних академічних листи, мотиваційний лист (чому обрано саме цей виш та його програму) і міжнародний сертифікат знання англійської.

Семейные ценности

Что такое семья?
Семья – это система, и изменения одного ее элемента приводят к изменениям во всей системе. Одна из очевидных причин, по которой распадаются семьи, – появление новых ценностей в культуре: сексуальной свободы и свободного брака.

Кажется, что любому решению можно дать обратный ход. Эта иллюзорная идея вскармливает детскую фантазию: «Существует именно такой человек, который мне нужен. Мама не такая, папа не такой и мой предыдущий партнер не такой».

Семейные ценности каждого человека складываются из семейных ценностей, которые существуют в данном обществе и культуре; семейных ценностей родительской семьи; семейных ценностей, которые формируются у молодой семьи; индивидуальных семейных ценностей.

На любую семью и ее жизнь очень сильно влияет система убеждений окружающей нас культуры, а она меняется от поколения к поколению и от десятилетия к десятилетию.

В начале прошлого века культура требовала от человека растворения его личности в браке. Они превращались в симбиотический союз Мы.

Затем в культуре произошел полный переворот ценностей, и экономическая депрессия требовала для выживания национального единства. После войн и стремления обороняться возникло «поколение анти-Мы» с культурным требованием к каждому человеку развивать свою личность, требованием, отрицающим ценность семьи.

По общепринятому мнению причиной брака является любовь. Однако у мужчин и женщин с браком связаны совсем разные надежды и виды на будущее. Для нее брак – это, прежде всего, надежный обеспеченный дом и все, что с этим связано: материальное благополучие, защищенность, романтическая привязанность и возможность стать матерью. Для него брак – это ожидание, что этот союз обеспечит ему сексуальное удовлетворение, заботу и поддержку семьи, и мать, которая вырастит его детей.

Во всем мире миллионы супружеских пар подчиняются общепринятым правилам брака – родить детей и жить во взаимной любви и уважении. Однако самая важная сторона брака – любовь – остается на заднем плане.

Брачный союз стал утилитарным: он основывается на материальной поддержке, которую получает жена, и на обязанности мужа заботиться о доме и воспитании детей.

Подобным образом супруги относятся и к сексуальной стороне брака – они подходят к сексу с утилитарной точки зрения или используют его как средство манипуляции, стараясь получить физическое удовольствие. Когда любовь истинна, союз имеет высшую цель, выходящую за рамки человеческого Эго.

Подлинная любовь есть форма Божественной любви! Когда индивид достигает высшего уровня сознания, он обретает «цельную интеллигентность» – драгоценный клад, который может помочь ему открыть путь к истинной любви. Рассудочный интеллект весьма ограничен, так как сковывает человека рамками строгой программы, которая отрицает любой опыт, выходящий за ее пределы. Такой интеллект, каким бы высоким он ни был, не способен помочь найти счастье в любви, реализовать себя как личность, возвысить свое сознание, полноценно общаться с другими и обрести душевный мир.

Для многих людей брак служит своего рода якорем, позволяющим чувствовать стабильность в жизни, чего в одиночку индивид достичь не может. Плоды любви нельзя оценивать по числу родившихся от нее детей, ее плодотворность соотносима с уровнем общения, нежностью и дружбой между партнерами, физическим и духовным счастьем.

Истинная, но почти недостижимая цель пары – это единение любящих душ, которое ведет их обоих к осуществлению высших заветных желаний. Союз, крепящийся лишь на эмоциях и радости плоти, – это только бледная тень истинного брака или пародия на него.

Чем меньше партнеры любят друг друга, тем больше правил, обязательств, клятв и условностей им необходимо, чтобы быть вместе. Только осознанная любовь представляет ценность, любая другая – это путь в бездонную пропасть.

Антонина Рудская

ПРОЩЕНИЕ: ОСВОБОДИТЬ МЕСТО ДЛЯ ЧУДА

Что такое прощение?
Почему оно так важно
для человека
и в особенности
для христианина?
Почему без прощения
невозможно причаститься
благодати Божией?

У слов «простить» и «простой» один корень. Случайно ли это? Конечно же, нет.

Все мы помним фразу: «Где просто, там ангелов со сто, где мудрено, там ни одного». У древне-русского слова «простити» есть еще значение «исцелить». Ведь прощая, мы исцеляем и себя, и ближнего, которого простили. Часто прощение даётся нам через силу – бывает ощущение, особенно на исповеди, когда, прощая кого-то, приходится делать усилие, соразмерное с тем, будто мы хотим сдвинуть с места камень. Это усилие – подвиг (от слова подвигать, подвинуть, сдвинуть с места ту глыбу обиды, которая лежит в душе).

Есть еще один аспект прощения – прощение самого себя.

Часто человек годами не может простить себя за какой-то проступок. Этот груз очень разрушительно действует на человека, и в нем обязательно следует разобраться и избавиться от него – освободить в своей душе пространство для чуда. Не этого ли ждет от нас Господь?

Как может Господь действовать в душе, забитой мусором обид? Для Всевышнего необходимо пространство, которое освобождается только через прощение и покаяние.

Примеров прощения множество. Христианство – это религия прощения. Христос, распятый на Кресте, не просто прощал распявших Его, но и молился о них Отцу.

**ЕСЛИ НЕ БУДЕТЕ ПРОЩАТЬ ЛЮДЯМ
СОГРЕШЕНИЯ ИХ, ТО И ОТЕЦ ВАШ
НЕ ПРОСТИТ ВАМ СОГРЕШЕНИЙ ВАШИХ**

(Матф. 6, 14–15)

Простить бывает нелегко. Психологи советуют такой способ. Возьмите бумагу и напишите то, что вы не можете простить себе или окружающим вас людям. Привяжите каждый листик к воздушному шару и отпустите его в небо. Мысленно попрощайтесь со своей обидой. Посмотрите, как шарик с вашей проблемой улетает далеко за облака, и никогда больше не возвращайтесь к этой проблеме, как бы ваше сознание не завлекало вас вернуться. Это будет требовать некоторых усилий, иногда немалых. Но ради мира в душе постараться стоит. И когда в душе наступит гармония, в нее придет Христос и будет пребывать там вечно.

В Евангелии от Матфея сказано: «Если не будете прощать людям согрешения их, то и Отец ваш не простит вам согрешений ваших» (6, 14–15). Также все мы помним притчу о том, как хозяин простил своему подчиненному большой долг, а тот не простил своему рабу гораздо меньший. Не стоит забывать эту притчу, особенно если бывает трудно простить ближнего. Нужно помнить, сколько раз прощал нам наши грехи Господь ежедневно и ежечасно.

Все мученики показывают нам пример величайшего прощения. Один из них – архидиакон Стефан. Побиваемый камнями, он до последней минуты молился о своих обидчиках. Святая мученица диакониса Татиана Римская молилась, чтобы Господь открыл духовные очи ее мучителям. Многострадальная история нашей страны дала целый сонм новомучеников – прощавших и молившихся о своих мучителях.

Для нас, киевлян, особо знаковой является фигура священномученика митрополита Киевского (Богоявленского), честные мощи которого покоятся в Дальних пещерах Свято-Успенской Киево-Печерской Лавры. Перед смертью будущий священномученик крестообразно благословил руками убийц и произнес: «Господь вас благословляет и прощает». Этот великий святой был особо почитаем уже покойным Блаженнейшим Митрополитом Владимиром, который продолжил всей своей жизнью пример всепрощения и величайшего смирения. Будем молиться о нем и помнить этот длиною в жизнь пример прощения.

Галина Криган

Інтереси церкви та держави співіснують і перетинаються майже в усіх сферах суспільного життя. Церква не може бути поза процесами, що відбуваються в політичних системах демократичного суспільства. Насамперед в Україні це підтверджується тим, що лише в компетенції Верховної Ради України – закріпити фундаментальні права людини та громадянина в цій сфері: свободу совісті та свободу віросповідання.

Конституційні принципи відносин церкви та держави в Україні

О. П. МЕЛЬНИЧУК
аспірант кафедри теорії права та держави Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, кандидат богослов'я, протоієрей

Права на свободу совісті та віросповідання містяться в основному законодавчому акті – Конституції.

Так, стаття 35 Конституції України передбачає право кожного на свободу світогляду та віросповідання: «Це право включає свободу сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, безперешкодно відправляти одноособово чи колективно релігійні культури і ритуальні обряди, вести релігійну діяльність», – значиться в тексті Основного Закону.

Згідно з частиною 3 статті 35 Конституції України церква та релігійні організації в Україні відокремлені від держави і жодна релігія не може бути визнана державою як обов'язкова.

Водночас у Преамбулі Конституції України вказано, що вона ухвалена, зокрема, внаслідок усвідомлення відповідальності перед Богом.

Вищевказане конституційне положення про повну відокремленість церкви та держави є продовженням ворожої, атеїстичної традиції тоталітарної радянської влади щодо духовенства та релігії в цілому, а тому в сучасних умовах зазначений стан речей має бути змінено в напрямку конституційного

забезпечення можливостей співпраці церкви та держави на користь суспільства.

Потреба в переосмисленні конституційно-правового регулювання відносин між церквою та державою підтверджується і самими суспільними реаліями життя в Україні. Встановлене частиною 3 статті 35 Конституції жорстке відокремлення церкви від держави є суто інституційним. Адже на практиці церква бере участь у житті держави, а держава – в житті церкви. Церква безпосередньо дотична до багатьох важливих державних заходів, а держава позитивно сприймає релігійно-культурні та церковно-соціальні проекти.

Співпраця між церквою та державою повинна поглиблюватися задля втілення соціальних проектів у національних та загальноцерковних масштабах. Однак результативність та ефективність будь-якого такого проекту залежить від норм чинного законодавства.

Конституційний принцип у нинішній редакції Конституції України, де церква відокремлена від держави, фактично забороняє керівникам тих чи інших соціальних, культур-

них та освітніх закладів провадити спільну з релігійними організаціями діяльність. І, як наслідок, реалізація численних важливих корисних соціально спрямованих проектів у інтересах суспільства стає неможливою.

Тому сьогодні потрібна суттєво нова модель відносин церкви та держави, а саме: модель партнерської співпраці, з метою розбудови партнерських взаємовідносин релігійних організацій та державних інституцій, навчальних закладів та церкви, забезпечення та реалізації права людини на свободу світогляду та віросповідання, зокрема в освітній галузі.

Разом із цим є очевидним, що, зважаючи на розширення конституційних можливостей співпраці церкви та держави, потрібно закріпити положення про особливий статус християнства як традиційної для України релігії. Таке положення Конституції України буде повністю відображати як сучасний стан розвитку суспільства, так і історію духовного становлення українського народу.

У сьогоденних реаліях гостро назріло питання про створення нової моделі відносин церкви в повному її розумінні та держави. До речі, на початку квітня цього року Всеукраїнська Рада церков та релігійних організацій ухвалила комюніке, відповідно до тексту якого висловлюється глибоке переконання в потребі вибудувати в Україні стратегічне партнерство церков та релігійних організацій із українським суспільством та державою. Тому запропоновані зміни до Конституції України та модель співпраці між церквою та державою на сьогодні є вже офіційною позицією УПЦ.

Таким чином, постає головне питання: як забезпечити впровадження нових відносин церкви та держави? Це можна зробити виключно внесенням змін до Конституції України. Законопроект пропонується **внести зміни до частини 3 статті 35 Конституції України, виклавши її у наступній редакції: «Церква та релігійні організації в Україні відокремлені від держави, а школа – від церкви. Жодна релігія не може бути ви-**

знана державою як обов'язкова. Традиційною релігією в Україні є християнство. Держава співпрацює з церквою в сфері забезпечення соціальних та культурних інтересів людини».

Запропоновані зміни жодним чином не можуть бути підставою до об'єднання елементів церковної влади з державною в будь-якій формі. Зміни не обмежують права віруючих інших релігій та осіб, які не сповідують жодної релігії. Крім того, в частині 3 статті 35 Конституції України залишаються чинними положення про відокремленість релігійних організацій від держави та школи, а також про неможливість визнання будь-якої релігії як обов'язкової.

Ухвалення запропонованих у цій статті змін до Конституції України лише сприятиме підвищенню рівня соціального захисту населення, появі додаткових гарантій прав людини в гуманітарній сфері, а також призведе до консолідації суспільства на основі релігійної української християнської самобутності та автентичності.

Сила материнской молитвы

«ДА, ЕСЛИ Я ДОСТОЙНЫЙ СЫН ТВОЙ, ГОСПОДИ, ЭТО ОТ ТОГО, ЧТО ТЫ ДАРОВАЛ МНЕ В МАТЕРИ ВЕРНУЮ РАБУ ТВОЮ» (Блаженный Августин Иппонийский)

Кому, как не христианам, знать, что от избытка беззаконий во многих охладевает любовь. Не являемся ли мы сегодня тому свидетелями? Сейчас, терзаемые внешними скорбями, христиане все чаще обращаются к своей дарованной возможности – молить Бога об умножении любви между враждующими, о помощи страждущим, о сохранении мира в малых церквях – наших семьях и большой церкви – стране и общинах.

Очевидно, что молитва не исключает необходимости конкретных дел. Но сегодня хотелось бы поговорить о силе молитвы и особенно о силе материнской молитвы. Наверное, в наши дни это весьма актуально – молитва матери о своих сыновьях и дочерях. Ведь не зря говорят: «Молитва матери со дня моря достанет».

Материнская молитва в диахронии

Предание подает нам множество примеров силы материнской молитвы. Выражаясь современным языком – «Это работает!» Например, молитвенный подвиг матери, сын которой, так же как и сотни наших соотечественников, попал в секту (секту манихеев). Все это время, в течение десяти лет, мать молилась о нем. День за днем, все десять лет она коленапреклоненно умоляла Владыку живота своего спасти сына от пленения ересью и от многих других проблем. Ведь до этого сын с жаром предавался удовольствиям молодости: развлекался без меры, был окружен женщинами и даже вне брака у него родился сын. Но мать все эти годы надеялась и молилась.

Какое постоянство молитвы и веры! Сын, вымоленный ею, был прославлен Богом. И написал свою «Исповедь». Так, молитвы благочестивой Моники Тагастинской сыграли свою роль в духовном становлении христианского богослова – блаженного Августина. Он проникся подвигом матери и посвятил ей слова: «Ты простер руку Твою с высоты и «извлек душу мою»

из этого глубокого мрака, когда мать моя, верная Твоя служанка, оплакивала меня перед Тобою больше, чем оплакивают матери умерших детей. Она видела мою смерть в силу своей веры и того духа, которым обладала от Тебя, – и Ты услышал ее, Господи; Ты услышал ее и не презрел слез, потоками орошавших землю в каждом месте, где она молилась; Ты услышал ее» («Исповедь». Книга III. 11, 19). И хотя этот подвиг был совершен семнадцать веков назад, насколько он близок и понятен нашему времени. Надо добавить, что Моника вымолила не только исправление сына. Муж ее Патриций, совершенно равнодушный к вопросам религии и живущий во многом потакая своим прихотям, видя ее жизнь и отношение к нему и семье, уверовал во Христа и принял Святое Крещение.

Значение материнской молитвы

Почему молитва матери имеет такое значение? Может, это просто поверье? Наверное, начать лучше с того, как Бог заветает относиться к нашим родителям: «Глаз, насмехающийся над отцом и пренебрегающий покорностью к матери, выключит вороны дольные, и сожрут птенцы орлиные!» (Притч. 30, 17).

Отношения человека и Бога являются прообразом отношений человека с его отцом и матерью. «Почитай отца твоего и мать твою, чтобы продлились дни твои на земле, которую Господь, Бог твой, дает тебе» (Исх. 20, 12). С этим и связана сила родительской молитвы за детей своих. Все, что имеет духовные корни, находит и свое душевное, психическое отражение. В исследованиях последних десятилетий, основанных на работах Э. Эриксона, Д. Винникотта, М. Кляйн и др., мать и ребенок рассматриваются как составляющие единой диадической системы и взаимно развивающиеся элементы этой системы. Мать рассматривается как среда для ребенка, а ребенок в свою очередь – как отклик на эту среду.

Сама возможность матери любить ребенка не носит характер материнского инстинкта. В том смысле, что это какая-то биологическая

или генетическая программа, которая самозапускается и буквально заставляет женщину иметь ребенка и любить его. Возможность женщины любить и желать ребенка – это показатель ее душевной и духовной зрелости.

Образ женщины, которая испытывает сложности в любви к ребенку, объединяет в себе такие черты, как инфантилизм, повышенную потребность в любви, связанную с чувством обделенности вниманием и заботой в детстве, поиск признания, эгоцентризм. Ей трудно окружить ребенка заботой и любовью, потому что ей кажется, что она сама недостаточно получила этой любви.

Научные исследования, опыт психотерапевтов показывают, что матери, испытывающие сложности в любви к детям, в детстве страдали от холодных, а иногда и от унижающих их достоинства отношений. Особенности материнского отношения определяются не только культурным и социальным статусом женщины, но и ее собственной психической историей до и после рождения ребенка.

Соответственно, идя по пути духовного развития, женщина может развиваться и душевно и возвращать свою способность любить. Тогда в лоне Церкви могут начать исцеляться ее детские раны, и молитва за детей помогает ей развиваться как матери.

«Без Меня не можете творить ничего» (Ин. 15, 5). Поэтому во всяком деле, а тем более в деле воспитания детей, человек молится Богу. Господь не только дал родителям особую власть над своими детьми, но и возложил на них сугубую ответственность, чтобы они пользовались этой властью только во благо своих чад. «И вы, отцы, не раздражайте детей ваших, но воспитывайте их в учении и наставлении Господнем» (Еф. 6, 4).

Нам также **не следует забывать, что родители не могут дать то, чего сами не имеют. Поэтому они, если хотят, чтобы их дети были защищены родительской молитвой, должны сами жить в той благодатной традиции, в которой скристаллизовалось все истинное, доброе и жизнеспособное.**

Анастасия Бондарук

В поисках храма

Историей Украинской Православной Церкви я заинтересовался не так давно. Причем интерес этот возник из моих исторических изысканий в уголовно-правовой науке, связанных с жизнью Юрия Новицкого и Иоанна Ковшарова – новых русских священномучеников. Много позже поиски дали неожиданные результаты. Об одном из таких я и хочу сейчас рассказать.

Многолетние исследования представителей уголовно-правовой науки, составляющие профессиональный интерес, привели меня в Нежин – районный центр, в котором на протяжении 1840-1875 годов функционировал юридический лицей. Преподавателем курса уголовного права и полицейских законов (1842-1869) в этом учебном заведении был выпускник Университета святого Владимира в Киеве Иван Андреевич Максимович.

Ничего примечательного об И.А. Максимовиче и его семье в их нежинский период жизни до начала поисков мне известно не было. Разве что два серьезных исследования, которые оставил после себя

Иван Андреевич, подвигли меня пристальней всмотреться в судьбу провинциального профессора (речь идет о его исследованиях развития понятия преступления и наказания, о которых упоминал еще Г.С. Фельдштейн).

К сожалению, много разыскать о жизни Ивана Максимовича даже из архивных источников Нежина, Чернигова и Киева мне так и не удалось. Причем особое внимание я обратил на тот факт, что после выхода в отставку И.А. Максимович устроился в селе Монастырище Черниговской губернии (ныне – село в Ичнянском районе Черниговской области). Тогда же и возникла идея съездить в Монастырище,

поскольку, по словам местных жителей, в селе еще сохранились постройки того времени.

Одна из них – частично разрушенное здание Михайловской церкви. Примечательно, что священником этого храма в середине XIX века был отец Иоанн Доброгаев (Доброгаев), тоже имевший отношение к науке уголовного права и забытый ныне. Все эти данные стали мне известны достаточно давно, однако претворить в жизнь поездку удалось только недавно – в начале июня этого года.

Монастырище встретило нас солнцем и ясным небом. Въехав в село, мы направились к Михайловской церкви. Она стояла почти в центре села у дороги, по обе стороны которой ютились старые жилые дома. Здание церкви было тоже старым, оно значительно утратило свое первоначальное благолепие и, судя по внешнему виду, давно не знало богослужений. Храм напоминал большой прямоугольный дом. Состояние стен было плачевным, и только новая жестяная крыша с двумя куполами (одним – большим с православным крестом и одним маленьким) указывала на недавние восстановительные работы.

На стенах с внешней стороны храма во многих местах полностью отсутствовала штукатурка. Территория вокруг обильно заросла крапивой. Массивные деревянные двери, ведущие в храм с центрального входа и в его алтарную часть, были крепко заперты, а на всех окнах, кроме одного (с правой стороны от центрального входа), вставлены черные металлические решетки. Несколько окон поверх решеток были также заколочены досками, которые, в свою очередь, закрывались большими листами шифера, металлических или деревянных щитов.

Забравшись через незарешеченное окно внутрь храма, я увидел обшарпанные стены и полное отсутствие какого-либо покрытия на земляном полу. На нем были разбросаны разбитый красный кирпич и деревянные балки (очевидно, снятые с алтарной части храма и державшие когда-то иконостас). Несколько раз я обошел помещение, осматриваясь вокруг. В одном месте на полу (приблизительно в центре) виднелись своды подвальной части храма, заваленные землей. Рядом с верхней частью этих сводов, среди

обломков битого кирпича, я нашел уцелевший кирпич с оббитыми краями и заводским штампом, указывающим год его изготовления – «1845». Его я решил забрать с собой и передать в киевский храм, в котором шли строительные работы (так сказать, для восстановления справедливости, чтобы кирпич через многие десятилетия все-таки выполнил предназначенную ему «строительную» функцию в православном храме). Попытавшись найти какие-либо свидетельства здесь богослужений, я увидел старые фрески с внутренней стороны свода, располагавшиеся у центральных деревянных дверей храма. Над самими же дверями виднелись четыре отверстия неправильной формы (два маленьких и два больших). Очевидно, когда-то в них вставлялись деревянные балки, державшие основание балкона для певчих. Такие же отверстия располагались и в одном из углов здания.

Обойдя еще несколько раз храмовые помещения, я выбрался через то же окно наружу... Дальнейший путь лежал в Ичню и в село Качановка, в усадьбу сахарозаводчиков Тарновских.

Павел Берзин,
доктор юридических наук,
профессор кафедры
уголовного права и криминологии
Киевского национального
университета
имени Тараса Шевченко

Кажуть, у кожного свій рецепт щастя. А ще кажуть: хочеш бути щасливим – будь ним! Нині наша країна і Церква переживають не найкращі часи, і говорити про щастя на землі і в душі якось ніби й не на черзі. Утім... Щастя – річ всеохоплююча. І аби його пережити, необов'язково почуватися комфортно. То як можна стати щасливим?

Що потрібно для щастя?

**Я – СВІТЛО СВІТУ.
ХТО ЙДЕ ЗА МНОЮ,
НЕ БЛУКАТИМЕ В ТЕМРЯВІ,
А МАТИМЕ СВІТЛО ЖИТТЯ (Ін. 8,12)**

Як на мене, вдалими в питанні пошуку щастя є поетичні рядки Роберта Рождественського:

*Человеку надо мало:
Чтоб искал и находил.
Чтоб имелось для начала
друг – один и враг – один...
Человеку надо мало:
чтоб тропинка вдаль вела.
Чтоб жила на свете мама.
Сколько нужно ей – жила...
Человеку надо мало:
после грома тишину.
Голубой клочок тумана.
Жизнь – одну и смерть – одну.
Утром свежую газету –
с Человечеством родство.
и всего одну планету:
Землю! Только и всего.
И – межзвездную дорогу
да мечту о скоростях.
Это, в сущности, – немного,
Это, в сущности, – пустяк.
Невеликая награда.
Невысокий пьедестал...
Человеку мало надо...
Лишь бы кто-то дома ждал.*

Ці рядки я пам'ятаю зі школи. І тоді, і тепер мене зворушує остання фраза: **«Лишь бы кто-то дома ждал»**. Чому для кожної людини це так важливо? У роки юнацького максималізму мені здавалося, що, аби бути щасливим, досить зазирнути вглиб себе, а для цього треба залишатися на самоті. Я гадала, всі відповіді можна знайти вглибині власного серця – це і буде рецепт щастя. Минав час, і нині я так не вважаю. Аби стати щасливим, потрібні інші люди, такі недосконалі та вразливі, природа в її різноманітті, зоряне небо та його безодня, і, звісно, Той, Хто стоїть над усім цим! Власне, те, про що й написав Рождественський.

Нині я переживаю щасливі миті в своєму житті. Маю гарну професію, багато друзів, створила родину, а місяць тому вперше пережила радість материнства. Озираючись назад, я іноді думаю: як мені це вдалося? А все тому, що будувала життя по цеглинці. Добрий вчинок – цеглинка, гарний результат – цеглинка. Ніколи не вважала себе трудоголіком, але

щастя також і в праці. Не тій, що в офісі за комп'ютером, а в щоденній, над собою. Її бачать лише двоє: ти і Бог, інші можуть і не помічати. Для цього, як на мене, і потрібна церковна сповідь. Аби пам'ятати, чого робити не слід. І заповіді, які Мойсей передав людям від Бога. Недарма їх було висічено на кам'яних скрижалях, а не написано на папірусі чи шкурі – на тому, що може швидко стліти. А ще – шира молитва, що лине прямо на небеса.

То що ж насамперед людині потрібно для щастя? Відповідь проста і складна водночас – ЖИТТЯ! Без нього питання пошуку щастя неактуальне і відпадає саме по собі. Щоб отримати життя земне, треба народитися, життя духовне – багато трудитися, життя вічне – багато молитися.

Щоранку, прокидаючись від нічного сну, ми маємо унікальний шанс починати життя спочатку. Хтось розпочинає його з кави, хтось із ранкової молитви, хтось із того, що бере руки немовля... По суті, кожен ранок – це ніби репетиція нашого воскресіння. Можливо, на Страшному Суді Господь, взявши нашу тремтячу і невагому душу в долоню, суворо спитає: «Щоранку з першим променем сонця я давав тобі шанс змінити життя на краще, чому ти жодного разу тим не скористався?». Душа не знатиме, що відповісти. Ми мусимо жити набли, в нас немає часу писати чернетку. Та коли помиляємося, щоранку мусимо виправляти помилки. Це – як у шкільному диктанті: виправлене власноруч, а не червоною вчительською ручкою помилкою не вважається. Бог милосердий, як рідний тато та добрий учитель.

Шукайте власний рецепт щастя. Пробуйте різні варіанти – один достоту буде вашим. Головне не зупинятися, коли вже щось почали. Дорогу здолає лише подорожній. Тим паче, що дороговказ та світильник на ній уже є, адже Христос казав: «Я – Світло світу. Хто йде за Мною, не блукатиме в темряві, а матиме світло життя» (Ін. 8,12).

Наталія Штильова

Відповіді священника

Добрий день, отче Олеже. Чи можна вважати гріхом, коли рідні називають людину іменем, даним на хрещенні, хоча за паспортом вона має інше ім'я?

(Тетяна)

Вважаю, що дуалізму не повинно бути ні в природі, ні в людському житті. Бо де є роздвоєння, там є лукавство, а де є лукавство, там немає Бога. Переконаний, що в реальному житті людину потрібно називати одним іменем. Адже коли ми звертаємося до неї на ім'я, то цим самим згадуємо і її небесного покровителя, а це вже свого роду молитва та заступництво.

Добрий день, отче Олег. Обов'язково ли одеватись в черное в траурные дни? Что об этом говорится в церковном уставе?

(Игорь)

Спасибо, Игорь, за вопрос. Каждый цвет имеет свою символику, независимо о какой среде мы говорим – о церковной или светской. Особенный символизм присутствует в богослужебной практике. Например, белый цвет – это символ воскресения, голубой – Богородицы, красный – это цвет мучеников, черный – цвет поста.

Невоцерковленные маловерующие люди воспринимают траур именно в черном цвете. Заметьте, что на каждом погребении священнослужители именно в белом облачении. Почему? Потому что для христианина смерть есть единение с Богом, переход в другую – вечную – жизнь.

Добрий день, отче Олеже. Після розлучення я вийшла заміж за хрещеного батька моєї дитини, а нещодавно мені сказали, що цього робити не можна. Як нам тепер бути, порадьте?

(Ірина)

Дякую за запитання, Ірино. Питання вимагає детальної відповіді. По-перше, хто такі хрещені батьки для вашої дитини? Це ті люди, які відповідають за її духовний стан та ведуть духовне керівництво. Канонічне право регламентує, що на хрещенні потрібен лише один із хрещених: для хлопчика – хрещений батько, а для дівчинки – хрещена мати. Але в Православній Церкві існує традиція брати обох хрещених батьків або навіть кілька пар. У цьому питанні я дотримуюсь канонічного погляду: що лише людина – однієї статі із хрещеним або

ДУХОВНА ПРИЙМАЛЬНЯ

хрещеною – є відповідно хрещеним батьком або матір'ю. Тому якщо ми беремо цю норму за основу, то всі інші учасники хрещення є даниною традиції. Отже, з огляду на вищесказане можна зробити такий висновок, що вінчання або шлюб між кумами можливі лише в тому разі, коли хрещена дитина була протилежної статі з хрещеним, на що обов'язково восприемниками потрібно благословення правлячого архієрея.

Добрий день, отче Олег. Я много лет пытаюсь бросить курить, но все безуспешно. Грешно ли курить? Может не стоит с этим бороться, а просто вести христианский образ жизни?

(Владимир)

Спасибо вам, Владимир, за вопрос, который задаете мне и ставите перед собой.

Бросить курить – это благое дело, ведь курение занимает часть вашей жизни, убивая биологический организм, который создан жить долго.

Относительно второй части вашего вопроса: когда вы будете вести истинно христианский образ жизни, – читая Священное Писание, упражняясь в молитве, приступая к таинствам Исповеди и Причастия, – то вопрос курения сам собой отпадет, потому что каждый грех и страсть изгонятся только с помощью Божией благодати.

Добрий день, отче Олеже. Ми плануємо вінчатися. Побачили в фейсбуці фото із вінчання у вашому храмі – нам дуже сподобалося, тому хочемо, щоб саме в ньому відбулася важлива для нас подія. Що потрібно для цього зробити?

(Олена та Іван)

Дякую за запитання. Ви молодці, що хочете вінчатися, оскільки без вінчання, без благодаті Божої, яка допомагає в усьому бути єдиним цілим, складно жити.

Щодо вінчання саме в нашому храмі, вам потрібно лише зателефонувати або підійти до нас і визначитися з датою. А як саме підготуватися до вінчання і що потрібно, ми розповімо під час зустрічі.

Дякую вам за діалог!

▲ В очікуванні Причастя. У храмі 20 дорослих і 40 дітей!

Вінчання під Куполом! Многая літа молодим!

▲ Вихованці дитячого клубу «Недільна школа» відвідали майстер-клас українки, яка вступила до 17 європейських вишів

▲ Сімейних дерев біля нашого храму стає все більше!

▲ Наші найменші парафіяни! Ось навіщо пеленальний столик у храмі!